

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

Cap. I. De interpretatione S. Scripturæ in Ecclesijs necessaria, atq[ue] alijs
ad id pertinentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

DE REFORMATIONE.

De interpretatione sanctæ Scripturæ in Ecclesijs necessaria, atque alijs ad id pertinentibus.

CAPVT PRIMVM.

- 1 Præbenda Theologalis quomodo erigenda.
- 2 Consuetudo quod datur à Capitulo stipendium perpetuum Theologo, qui doceat, seruanda est, ubi non est constituta Præbenda Theologalis.
- 3 Lector sacræ Scripturæ etiam scholasticæ vacare potest à lectione mensibus Iulij, Augusti, & Septembris.
- 4 Electio Lectoris solis Episcopo competit.
- 5 Præbendam Theologalem obtinens si legere vllomodo nolit, quomodo cogendus, & num. 6.
- 7 Episcopus potest cogere Canonicos, & Confessario sub pœna pecuniaria ad Congregationem casuum conscientie.
- 8 Canonicatum, & Præbendam Magistralem cum Parochiali obtinens, si in ea, vt tenetur, residat, fructus Canonicatus, & Præbendæ percipere potest.
- 8 Lector sacræ Scripturæ non potest obtinere aliud beneficium incompatible.
- 10 Theologus habens Præbendam, si legitime obtineret Parochialem, tenetur in ea residere amissis distributionibus.
- 11 Canonicus Theologalis non potest compelli ad ponendum substitutum.
- 12 Præbenda Theologalis dum vacat, quis munus legendi supplere debeat.
- 13 Quid si clericus secularis non reperiat idoneus pro lectione præbendæ?
- 14 Canonici & cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis tenentur accedere ad lectionem sacræ Scripturæ.
- 15 Præbendæ Theologalis deputatio non habet locum in Cathedralibus Regularibus.
- 16 Proceedit in collegiatis, quarum præbendæ sunt de iurepatr. laicorum.
- 17 Insigne oppidum quod dicatur.
- 18 Idem de Canonicata si nulla sit præbenda.
- 19 Comprehendit Præbendam, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus.
- 20 Theologo Canonico in vim unionis de Præbenda vacatura non competit ius aduersus vacaturam per resign.
- 21 Præbendæ vacantes in mensibus reseruatis non comprehenduntur sub hoc decreto.
- 22 Præbendæ Theologalis erectio quatenus locum habeat in ea que optatur.
- 23 Electio persone ad Præbendam Theologalem vacantem in mense Ordinario, pertinet ad solum Episcopum, collatio verò ad illos, ad quos antea spectabat.
- 24 Præbendæ Theologalis collatio erectæ post Conc. spectat ad illum, ad quem ante Conc. spectabat.
- 25 Electio persona cui conferendus est Canonicatus habens annexum onus lectionis sacræ Theologicæ, eiusdemque collatio.
- 26 Præbenda erecta, & deputata pro Theologo, à sequenti Canonico optari non potest.
- 27 Theologus Canonicus non est admittendus ad ius optandi.
- 28 Præbendam Theologalem obtinens non potest illam dimittere, & aliam optare.
- 29 Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem cum sui retentione stalli in choro.
- 30 Canonicus Theologus an possit ex consuetudine obtinere dignitatem in eadem Ecclesia.
- 31 Optio in Præbenda primo vacatura post Conc. locum non habebit, si ante optionem præcesserit erectio in Theologalem.
- 32 Theologus postquam vacauerit Præbenda suo officio vnta, & eam adeptus fuerit, debet sedere in loco sui Canonicatus.
- Præbendam Theologalem obtinens debet relinquere primum locum antiquioribus Canonicis, ibid.
- 33 Lectori Theologo ex gratia debentur distributiones quotidiana pro tota die qua legerit.
- 34 Præbendam Theologalem obtinens distributiones quotidianas percipit, quamuis choro non interfuit.
- 35 Theologus Canonicus non censetur in die qua legit, presens matutinis, quæ ex antiqua Ecclesiæ consuetudine dicuntur sero præcedenti pro die sequenti.
- 36 Theologo illa die qua legerit, tribuendæ sunt distributiones quotidiana omnium horarum, licet choro non interfuerit.
- 37 & etiam emolumenta quecumque personaliter interessentibus dari solita.
- 38 Beneficium aliud assignari non potest pro Theologo ubi sunt præbendæ, & Canonicatus.
- 39 Theologiam scholasticam si doceat Theologus satisficit.
- 40 Ordinarij arbitrio remittitur tempus, hora, & materia S. Scripturæ super qua legendum sit.
- 41 Curatus ruralis non potest abesse vt Grammaticam doceat in vrbe.
- 42 Episcopus vti Sedis Apostolica delegatus potest Regulares sua diocesis compellere vt lectionem S. Scripturæ in suis monasterijs habeant.
- 43 Ordinarij licentia, seu examen etiam quoad vitam & mores, non requiritur ad lectionem S. Scripturæ in conuentibus Regularium habendam.
- 44 Magister ludi litterarij examinari potest ab Episcopo in ijs dumtaxat, quæ spectant ad fidem, doctrinam Christianam, & bonos mores.
- 45 Docentes S. Scripturam in scholis publicis, & discipuli, qui in illis student, plene gaudent priuilegijs omnibus de perceptione fructuum in absentia.
- 46 Idem de docentibus, vel studentibus ius Canonicum.

- 47 *Canonicus vt fructus in absentia percipiat, debet legere in studia generali de licentia Vniuersitatis.*
- 48 *Studium generale dicitur quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem.*
- 49 *Studium quod non sit Vniuersitas non facit quoddam in eo Canonici Studentes percipiant fructus in absentia.*
- 50 *Scholares in Ecclesiis cathedralibus non gaudent eisdem privilegijs, sicut studentes in studijs publicis.*
- 51 *Canonicus fructus sui canonicatus percipit in absentia, legendo in Vniuersitate cum licentia claustrari.*
- 52 *Otiosi, qui non student, & scholas non frequentant, non gaudent privilegijs scholasticorum, nec absentes causa studij fructus suorum beneficiorum percipiunt.*
- 53 *Absens causa studij nō percipit quotidianas distributiones.*
- 54 *Ius Canonici docentes in publica Vniuersitate eiusdem ciuitatis, gaudent ibi privilegijs de percipiendis in absentia prebendarum suarum fructibus.*
- 55 *Canonico in publica Vniuersitate docenti ius Canonium non debentur distributiones quotidianae, si choro non intersit, quamuis omnes redditus in illis solis consistant.*
- 56 *Canonicus absens studiorū causa percipit distributiones, dempta tertia parte, si in illis omnes Capituli redditus consistant.*
- 57 *Distributiones quotidianas, & tertiam partē in distributione conuersam non possunt capere habentes quascunque facultates percipiendi fructus beneficiorum suorum in absentia studiorum causa.*
- 58 *Distributiones dempta tertia parte lucratur Canonicus absens causa studij quando prebēda est tenuis, & ferē omnes fructus consistunt in distributionibus.*
- 59 *Licentia Episcopi non requiritur in docentibus publice in scholis S. Scripturam, aut ius Canonium, sed bene in Studentibus.*
- 60 *Licentia studiorum causa non suffragatur ultra quinquennium.*
- 61 *Parochiales Ecclesias obtinentibus post Concil. Trid. Studendi licentia, ac in absentia studiorum causa fructus percipiendi non datur.*
- 62 *Parochis non licet causa studiorum a suis parochialibus Ecclesijs post Concil. abesse.*
- 63 *Parochus ciuitatis poterit ibi in publica Vniuersitate S. Scripturam legere.*
- 64 *Parochio ubi conceditur per Sedem Apostolicam studendi facultas, quae exigī soleant, ostenditur.*

Vide Conc. Lar. sub Innoc. 3. c. 13.

E ADEM sacrosancta Synodus, pijs summorum Pontificum, & probatorum^a Conciliorum constitutionibus inherens, easque amplectens, & illis adhiere, ne celestis ille sacrarum librorum thesaurus, quem spiritus sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus iaceat, statuit & decreuit quod *a in illis Ecclesijs, in quibus prebēda, aut praestimonium, seu aliud quouis nomine nuncupatum stipendium & pro lectoribus sacrae Theologiae deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primate & alij locorum Ordinarij, eos, qui prebendam, aut praestimonium, seu stipendium huiusmodi obtinent, ipsius sacrae Scripturae expositionem, & interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & alijs locorum Ordinarijs eligendum, etiam per subtractionem fructuum cogant, & compellant. De cetero vero prebēda, praestimonium, aut stipendium huiusmodi non nisi personis idoneis; & quae per se ipsos id munus explicare possint, conferantur: & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida.* *b In Ecclesijs autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa, & etiam Collegiatis existentibus, & in aliquo insigni oppido, etiam nullius diocesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, & ubi nulla prebēda, aut praestimonium, seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, & prebēda quomodocumque, & praeterquam ex causa resignationis, & primo vacatura, cui aliud onus incompatible iniunctum non sit, ad eum usum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis Ecclesijs nulla, vel non sufficiens prebēda foret, Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuum & alicuius simplicis beneficii, eiusdem tamen debitis supportatis oneribus, vel per contributionem beneficiariorum suae ciuitatis, & diocesis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita prouideat, ut ipsa sacrae Scripturae lectio habeatur, ita tamen, ut quaecumque aliae lectiones, vel consuetudine, vel quavis alia ratione instituta, propter id minime praetermittantur; Ecclesiae vero, quarum annui prouentus tennes fuerint, & ubi tam exigua est Cleri, & populi multitudo, ut Theologiae lectio in eis commodē haberi non possit, & saltem^d Magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliosque scholares pauperes Grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa sacrae Scripturae studia, annuente Deo, transire possint. Ideoque illi Magistro Grammatices, vel alicuius simplicis beneficii fructus, quos tamdiu percipiat quamdiu in docendo perstiterit, assignentur, dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel ex capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persolatur: vel alias Episcopus ipse aliquam rationem inear suae Ecclesiae, & diocesi accommodam, ne pia haec, utilis, atque fructuosa prouisio quouis quaesito colore negligatur.* *e In monasterijs quoque monachorum, ubi commodē fieri queat, etiam lectio sacrae Scripturae habeatur: qua in re si Abbates negligentes fuerint, & Episcopi locorum, in hoc, ut Sedis Apostolicae delegati, eos ad id opportunis remedijs compellant. In conuentibus vero aliorum Regularium in quibus studia commodē vigere possunt, sacrae Scripturae lectio similiter habeatur, quae lectio a Capitulis generalibus, vel provincialibus assignetur dignioribus Magistris. In gymnasijs etiam publicis, ubi tam honorifica, & ceterorum omnium maximē necessaria lectio haecenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & charitate ad Catholicae fidei defensionem, & incrementum, sanaeque doctrinae conseruationem, & propagationem instituantur: & ubi instituta foret, & negligenter, restituantur. Et, ne sub specie*

l. Cap. quia. & cap. sine mag. & infra sess. 2. de reformat. c. 18.

e. infra sess. 24. cap. 13. de reformat.

d. Conc. Constantinop. 6. c. 5. cum alleg. a me in tract. de princ. sch. priu. 88. c. 1. & c. quia. de mag. Conc. Later. sub Alex. 3. c. 18. & sub Innoc. 3. c. 1. & infra sess. 23. cap. 18. de reformat. c. 1. ne in agro. de statu monach. ca. de mag.

specie pietatis impietas disseminetur: statuit eadem sancta Synodus neminem ad huiusmodi lectionis officium tam publicè, quam priuatim admittendum esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in claustris Monachorum non intelligatur. *Docentes verò ipsam sacram Scripturam, & dum publicè in scholis docuerint, & scholares, qui in ipsis scholis a student, & privilegij omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia à iure communi concessis, planè gaudeant, & fruuntur.*

Cap. fin. de mag. alleg. in meo tract. de priuil. schol. priu. 98.

1. **V**ide Nauarr. in man. cap. 27. nu. 107. Rebuff. in concord. tit. de collat. §. 1. verb. Theologalem. pag. 543. Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. disp. 5. q. 11. num. 57. Sebast. Medic. in summa peccatorum. part. 2. cap. 2. tit. 3. q. 74. num. 209. Paul. Fulc. de visitat. lib. 1. cap. 17. num. 11. & 12. Zerol. in præxi Episcop. part. 1. verb. Præbenda Theologalis. Valer. Reginald. in præxi fori poenit. lib. 20. num. 53. Galet. in Margarita casuum conscient. verb. legat. Nicol. Garc. de benefic. part. 5. cap. 4. a. num. 130. Monet. de distribut. quor. part. 2. quest. 10. & de commutat. ultim. volum. cap. 10. num. 191. cum multis segg. Homobon. de Bonis de humana vita statibus. cap. 11. in princ. & cap. 12. Aloyf. Kicc. in præxi aurea resol. 175. & in decis. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 101. Metipsum de officio & potest. Episcopi. p. 3. alleg. 56. & de Canonici. & Dignitatibus. c. 27.
2. **In illis Ecclesijs, &c.]** Vbi non est constituta præbenda Theologalis, & viget consuetudo quod detur à Capitulo stipendium perpetuum Theologo, qui docendi officio fungatur, ea seruanda est. quòd si illud etiam poterit Theologum reddere diligentem in sui muneris functione, & triennium eius conductionis Ordinarius vna cum Capitulo præfixite debet, ita decisum refert Zerol. in præxi Episcop. p. 1. verb. Præbenda Theologalis, vers. ad secundum.
3. **Pro lectoribus S. Theologia.]** Etiam scholastica, vt per Galet. d. verb. legent. quem refero ego ipse de officio & potest. Episc. p. 3. alleg. 56. num. 6. vbi num. 7. ex eodem resoluo huiusmodi lectorem mensibus Iulij Augusti, & Septembris à lectione vacare posse, de quo etiam Garc. d. p. 5. cap. 4. num. 157.
4. **Et alij locorum Ordinarij eligendum, &c.]** Electio Lectoris soli Episcopo competit, nec successori præiudicium fit, si alter per prædecessores fuit obseruatum, & id intelligendum est de his Canoniatibus Theologalibus, qui erecti non sunt ante Concilium; si verò erecti essent ante Conc. seruandum est quod ante Concil. fiebat, refert ita decisum Nicol. Garc. d. part. 5. cap. 4. num. 16.
5. **Cogant, & compellant, &c.]** Præbendam Theologalem obtinens, si legere vilo modo nolit, poterit Episcopus illum cogere comminationibus pœnarum, sequestrationibus fructuum, assignatione portionis de eisdem fructibus alteri, qui ipsius loco legat, demum crescente contumacia, ad alias pœnas etiam priuationis devenire poterit, tactæque priuatione ad corrobmandum Concilij decretum, Episcopus declarare debet talem præbendam & Canonicatum affectum fuisse, & esse ex Concil. pro S. Scriptura Lectorè, tunc deligat personam idoneam, qua id munus per seipsum exequi valeat, & illi per Ordinarium collatorem huiusmodi præbenda conferatur, ita Aldan. vbi supra num. 5. vbi refert, sic decisum in vna Maioricens. Et Rota decis. 147. num. 1. apud Farinac. p. 1. in postum. attestatur sacram Congregat. Concilij tenuisse Canonicum Theologalem posse compelli, vt per se, & non per substitutum muneri suo satisfiat, nisi adesset legitima absentia causa, & num. 2. resoluut Capitulum non posse concedere licentiam, vt Canonicus habens præbendam Theologalem possit abesse, sed id spectare ad Episcopum.
6. **Et si Ordinarius inferiorum fuerit negligens, puta Prior, Abbas, Praepositus, & ceteri similes alicuius Ecclesie Collegatae, poterit Episcopus in cuius diocesi sunt, supplere, id est cogere, refert decisum Aldan. d. loco.**
7. **Vnde posse Episcopum cogere Canonicos & Consecratos sub pœna pecuniaria ad Congregationem casuum conscientia, refert decisum Sel. d. loco num. 25. sub die 11. Iulij 1620. Ego ipse d. c. 27. num. 29.**
8. **De cetero verò præbenda, &c.]** Obtinens Canonicatum, Barbos. Collect. in Concil. Triad.

& Magistralem præbendam cum Parochiali, si in ea, vt tenetur, residet, fructus Canonicatus, & præbendæ percipere potest, ita tamen vt quotidianas distributiones amittat, atque alia præterea, quæ absentes iusta causa percipere non possunt. In præbenda autem Magistrali idoneum virum sibi substituat, qui ex veteri instituto annexum suæ præbendæ munus obeat sacre Scripture interpretandæ, ita refert decisum Aldan. d. loco, num. 6.

Per seipsum, &c.] Et ideo Lectorem S. Scriptura non posse obtinere aliud beneficium incompatible, refert decisum Aldan. in compend. Canon. resolut. lib. 1. tit. 3. num. 2.

Si Theologus huiusmodi habens præbendam legitime obtineret Parochialem, tenetur in ea residere amissis distributionibus quotidianis, & alijs emolumentis, quæ tamen de ieruenibus dari solent: in officio autem arbitrio Ordinarij alium deputare debet, assignato ei competenti salario, Aldan. d. loco.

Canonicus Theologalis non potest compelli ad ponendum substitutum, quando ex capite infirmitatis sanabilis impeditur, quo minus per seipsum legere valeat; eo verò casu, quo quis esset substituendus, electio substituti ad Episcopum spectat, ita refert decisum Nicol. Garc. d. p. 5. cap. 4. num. 159. Et ideo cum quidam Canonicus Theologus instaret sibi licere legere per substitutum stante impedimento infirmitatis, fuit illi concessa licentia ad sex menses, refert Aldan. vbi supra num. 4. vbi testatur ita decisum sub die 13. Nouembris 1627.

Præbenda Theologalis dum vacat, potest Episcopus fructus applicare alicui personæ, quæ suppleat munus legendi, ex Sel. in selectis Canon. cap. 2. num. 15. vbi refert ita decisum in Camerinen. 8. Februarij 1594. & debet dari in commendam vni Canonico idoneo eiusdem Capituli, si adit, donec Titularis provideatur, secundum Gonzal. ad reg. 3. Cancell. gloss. 5. §. 8. num. 26. quem refero d. alleg. 56. num. 14.

Quando Clericus secularis idoneus non reperitur pro dicta præbenda, statuerunt Pius V. & Gregorius XIII. collationem huius Canonicatus suspendendam esse donec inueniatur idoneus Theologus secularis, si fieri possit: interim vero nullum esse ab Episcopo fructum ipsius Canonicatus custodem, aut curatorem deputandum; sed eos omnes Superiori alicuius Monasterij tradendos, qui curet, vt aliquis idoneus Theologus ex suis Regularibus publice sacram Scripturam in Cathedrali doceat, prout hic mandatur, eique in primis necessaria submittret ex dictis fructibus; quod si quid reliquum erit, in Monasterij vsu conuertatur, ita Aldan. vbi supra num. 2. Zerol. d. verb. Præbenda Theologalis, §. 5. Ego d. alleg. 56. num. 15.

Canonici, & ceteri Presbyteri Ecclesie Cathedralis tenentur accedere ad lectionem S. Scripturae Theologi illam legentis, ex Sel. in selectis Canon. cap. 2. num. 3. vbi refert decisum sub die 11. Augusti 1618.

Conferantur.] A quo autem hæc collatio fieri debeat, Concilium non expressit, quare pertinebit ad eum, ad quem antea de iure spectabat, vt ex infra dicendis num. 24. apparebit.

In Ecclesijs autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, &c.] Præbendæ Theologalis deputatio non habet locum in Ecclesijs Cathedralibus Regularibus, vbi præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesie numeratæ, prout est Cathedralis Pampilonen. sed cogendi sunt Monachi vt provideant de Lectore idoneo Theologiae, qui publice legat non solum ipsis Monachis, sed omnibus alijs audire volentibus, ex Aldan. vbi supra num. 3. vbi testatur ita decisum in Pampilonen. 9. Septembris 1573. refero d. c. 27. num. 2.

9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.

16. *Ac etiam Collegiatis.*] Habet locum etiam in illis, quarum præbendæ sunt de iure patronatus laicorum, vt refert decifum Monet. *de commut. ultim. volum. cap. 11. num. 262.* & Nicol. Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 162.* vbi addit, quod in eis deputari debet præbenda primò vacatura; concurrentibus omnibus requisitis, & quod persona non nominetur ante vacationem, & quod illius electio spectabit ad Episcopum; collatio verò ad quem legitime spectabat ante deputationem.
17. *In aliquo insigni oppido.*] Quod dicatur oppidum insignis, iudicis arbitrio relinquendum esse resoluunt gloss. *verb. copia. in cap. statutum, de rescript. in 6. Lap. Specul. Tiraqueil. & alij apud Menoch. de arbit. casu 158. num. 4. Massob. de Synodo Diocesana cap. 2. dub. 14.* Ego ipse *de Canonicis & Dignitat. cap. 2. à num. 18.* Principalis verò qualitas, quæ locum insignem reddit, est numerus habitatorum, Bonifac. de Vitalin. *in Clem. gratis, num. 56. de sent. excomm. Nauarr. consil. 1. de verbor. signific. vbi respondit oppidum Fonteca Toletana Diocesis esse insignis, quia habebat octingentos municipes.*
18. *Vbi nulla præbenda, &c.*] Vbi nulla sunt præbendæ, eò quod Canonicatus tantum distributiones quotidianas habeant, idem statuendum est quod de præbendis, cum illarum loco succedant, refert decifum Aldan. *vbi supra num. 7.*
19. *Præbenda quomodocumque.*] Comprehendi quoque præbendam, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, sicut reliquas, testantur resolutum Nicol. Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 128.* Ego ipse *d. cap. 27. n. 7.* Aldan. *citato loco.* Si verò vacauerit portio non includitur hoc decreto, quia non venit appellatione præbendæ, vt refert decifum Garc. *d. num. 128.*
20. *Præterquam ex causa resignationis.*] Theologo Canonico in vim vnionis factæ ab Episcopo de præbenda vacatura, non competit ius aduersus Canonicatum vacaturum per resignationem, ex Sel. *d. cap. 2. num. 4.* vbi refert decifum *in Monopolitana sub die 29. Augusti 1626.* refero *d. cap. 27. num. 10.*
21. *Primo vacatura.*] Non tamen in mense Apostolico, quia non comprehenduntur sub hoc decreto præbendæ vacantes in mensibus referuatis, vt refert decifum Nicol. Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 128.* Requirit actuale deputationem, vt præbenda primò vacatura Theologalis sit, in Theologalem erecta, refert decifum Nicol. Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 155.* quem refero *d. alleg. 56. nu. 3.* & ideo si in prouisione præbendæ non fuit facta actualis deputatio, non potest prouisus compelli obire munus lecturæ, ex eod. Garc. *loco proxime citato.*
22. Præbendæ Theologalis erectio non habet locum in ea, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illa præbenda, quæ dimiserit Canonicus, qui nouissime optat, huic muneris vnita, & affecta remanet, ita testatur decifum Nicol. Garc. *in addit. ad d. p. 5. cap. 4. num. 130.* *in vna Lunen. Sarzanen. Iulij 1592.*
23. Electionem personæ ad huiusmodi præbendam Theologalem vacantem in mense Ordinario pertinere ad solum Episcopum, collationem verò ad illos, ad quos antea spectabat, refert decifum Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 162.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. num. 83.* Ego ipse *d. alleg. 56. num. 4.* Si verò vacauerit in mense Apostolico, vel alias esset referuata, seu affecta, electionem personæ, & collationem spectare ad Papam, resoluunt idem Garc. *d. cap. 4. num. 164.* & Gonzal. *d. loco.* Contra Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. Beneficium, §. 3. & verb. Præbenda Theologalis, §. 4.* existimantes electionem ad Ordinarium semper spectare.
24. Præbendæ Theologalis collatio erectæ post Concil. spectat ad eum, ad quem ante Concil. spectabat, etiã in casu, quo ante Concil. electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum, ex Sel. *dist. cap. 2. numer. 13.* vbi refert ita decifum *in vna Toletana sub die 24. Septembris 1592.*
25. Electio personæ, cui conferendus est Canonicatus habens annexum onus lectionis S. Theologæ ex prescripto Concil. pertinet ad Episcopum, collatio verò eidem personæ faciendâ ab eis, ad quos ante Concil. pertinebat, quamuis regulariter in ea Ecclesia electio sola Canonico optari non potest, prout referunt decifum Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gl. 3. 4. n. 80.* Monet. *de optione Canon. cap. 3. §. 6. num. 129.* Nicol. Garc. *in addit. ad d. p. 5. cap. 4. num. 132.* Ego ipse *d. alleg. 56. num. 10.*
26. Præbenda sic erecta, & deputata pro Theologo à sequenti Canonico optari non potest, prout referunt decifum Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gl. 3. 4. n. 80.* Monet. *de optione Canon. cap. 3. §. 6. num. 129.* Nicol. Garc. *in addit. ad d. p. 5. cap. 4. num. 132.* Ego ipse *d. alleg. 56. num. 10.*
27. Præbenda Theologalis sicut non potest ab aliquo Canonico optari, cum detur per electionem præuio examine, ita Theologus non est admittendus ad ius optandi, refert decifum Nicol. Garc. *in addit. ad d. p. 5. cap. 14. n. 134.* & dicitur sic decifum *sub die 12. Februarij 1601.*
28. Præbendam Theologalem obtinens non potest illam dimittere, & aliam optare, ad instar aliorum Canonico- rum, ita Sel. *d. loco.* vbi refert sic fuisse resolutum *sub die 7. Iulij 1601.* prout assero *d. e. 27. num. 21.*
29. Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem præbendam cum retentione sui stalli in choro, ex Aldan. *diã. loco.* vbi testatur sic fuisse resolutum *super sacris Ritibus in vna Veronen. 2. Septembris 1597.* cuius memini Ego ipse *diã. cap. 27. num. 22.*
30. Canonicus Theologus stante consuetudine in Ecclesia Cathedrali, vt per quemlibet Canonicum habentem præbendam Canonicatui annexam obtineatur vna ex dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solum sedet supra Canonicos, & illos in processibus, præcedit, potest etiam dignitatem obtinere, ex Sel. *d. loco.* vbi refert resolutum *sub die 18. Nouembris 1628.* cuius decisionis memini *d. cap. 27. num. 23.*
31. Optio in præbenda primò vacatura post Concil. locum non habebit, si ante optionem præcesserit erectio in Theologalem; si verò non præcesserit optio, non potest amplius erigi in Theologalem, ita refert decifum Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 130.*
32. Theologus postquam vacauerit præbenda, quæ suo officio fuit vnita, & eam adeptus fuerit, debet sedere in loco sui Canonicatus, vt attestatur resolutum idem Garc. *in addit. ad d. part. 5. cap. 4. num. 11.* Nam præbenda Theologalis non est dignitas, & ideo primum locum eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis, ex Sel. *d. loco.* vbi dicit ita fuisse decifum *in vna Mediolanen. cuius resolutionis memini d. cap. 27. num. 25.*
33. Lectori non debentur distributiones quotidianæ pro illis horis, quibus legit, ex dispositione Iuris communis, per gloss. *vt. in cap. quia nonnulli, de Magist. tamen facta mem. Gregorius X III.* ex gratia illas deberi ei voluit, non modo pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & Missa solemnè, sed etiam pro tota die. Ita referunt decifum Piafec. *in praxi Episc. p. 2. cap. 3. num. 9. vers. similiter.* Gonz. *ad reg. Cancell. §. 7. proom. n. 180.* Nicol. Garc. *de benef. p. 2. c. 2. nu. 118.* Armendar. *in addit. ad recop. legum. Nauarr. lib. 2. tit. 23. leg. 2. §. 2. de residentia, num. 68.* Monet. *de distrib. quoad p. 2. q. 20. n. 17.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum sacri Eccles. decis. 495. & 498. in 1. edit. alias resol. 386. num. 6. & resol. 389. num. 6. in 2. edit. Bonacin. de horis Canonic. dist. 2. q. 5. puncto 3. §. 6. Castro Palao in opere morali tract. 7. disp. 3. §. 6. num. 1.* Ioan. à Solorzano *de iure Indiarum tom. 2. lib. 3. cap. 14. num. 33. cum seqq.* Trullench in exposit. Decalogi lib. 1. cap. 8. dub. 12. §. 6. n. 1. Ego ipse *d. alleg. num. 8. & de Canonic. cap. 11.*
34. Distributiones quotidianas quamuis lucrifacere minime debeat obtinens præbendam Theologalem, si diuinis non intersit, etiam eo die, quo lectionem habet, vt tamen diligentius huic muneri præstantissimo Theologalem obtinens vacare queat, illi conceditur, vt deinceps omnibus illis diebus, quibus huiusmodi munere functus fuerit, distributiones quotidianas percipiat, quãuis choro non intersit, Sel. *citato loco.* vbi dicit sic fuisse resolutum *in causa Oriolen. 5. Augusti 1616.*
35. Theologus, qui diuinis pro presente habetur diebus, quibus legit, non censetur præsens matutinis, quæ ex antiqua

- antiqua Ecclesie consuetudine dicuntur sero procedenti, pro die sequenti, vt referunt decimum Nicol. Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 1. 18. Armend. d. loco num. 70.
36. Theologo illa die, qua legerit, tribuenda sunt distributiones quotidianae omnium horarum, licet choro non interfuerit, ex Sel. d. loco, qui refert ita resolutum in Fanen. 3. Augusti 1624.
37. Obtenens Theologalem impeditus studio, & lectione ad huiusmodi prabendam spectante, lucrari potest non solum distributiones, sed etiam emolumenta quaecunque personaliter interessibus dari solita, etiam si choro non interfuerit, ex Sel. d. loco, num. 19. vbi refert decimum in Oriolen. 12. Augusti 1628.
38. *Alitius simplicis beneficii, &c.* Ergo vbi sunt prabenda, & Canonicatus, non potest assignari aliud beneficium pro isto Theologo, vt refert decimum Aldan. d. loco num. 10.
39. *De Sacra Scriptura lectio.* Satisfieri Concilio etiam scholasticam Theologiam docendo, refert decimum Garc. d. p. 5. cap. 4. num. 156. & Aldan. vbi supra num. 15. & citati supra num. 3.
40. Tempus, horam, & materiam sacrae Scripturae, super qua legendum sit remitti arbitrio Ordinarii, referunt decimum Aldan. vbi supra. Nicol. Garc. d. p. 5. cap. 4. num. 156. Ego ipse d. alleg. 56. num. 6. & de Canon. cap. 27. num. 26.
41. *Saltem Magistrum habeant, &c.* Fieri tamen non potest, quod deficit Magister Grammaticae in vrbis, vt Curatus ruralis ibi habitet, relicto idoneo vicario, & approbato ab Ordinario, etiam si Curatus solemnibus saltem festis officium in parochia exercere velleret, ita referunt decimum Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. nu. 254. Sanctarell. var. resolut. q. 3. num. 32. & citati per me de officio & potestate Parochi, part. 3. cap. 8. num. 28.
42. *In monasterijs quoque Monachorum.* Etiam Carthusianorum strictioris claustrum, vt refert decimum Aldan. vbi supra num. 16.
43. *Episcopi locorum in hoc, &c.* Posse Episcopum, vti Sedis Apostolice delegatum, Regulares tunc diocesis compellere, vt lectionem S. Scripturae in monasterijs suis habeant, per hunc textum asserunt Fufes de visitat. lib. 2. cap. 15. num. 73. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 2. num. 59. Piasce in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 41. vers. item. Campan. in diuersorio iuris Canon. vbi. 12. cap. 13. num. 5. Lezana in sum. quest. Regul. cap. 11. num. 11. Tamburin de iure Abbatiu. tom. 3. disp. 2. q. 5. num. 3. Ego ipse d. alleg. 56. num. 16. vbi refero Paulum V. fel. record. Constit. sua incip. Apostolica seruitutis, sub dat. Kalend. Augusti 1610. ordinasse, vt in omnibus Regularium domibus, seu monasterijs lectio linguarum Hebraicae, Graecae, Latinae, & Arabicae habeatur, & Regularibus diligenter addiscatur, refert me citato, Tamburin. d. tom. 3. disp. 2. q. 5. num. 3.
44. Non requiri licentiam, seu examen Ordinarij ad illam lectionem S. Scripturae in conuentibus Regularium habendam, refert decimum Galet. in margarita casuum consens. verb. legere, & verb. licentia.
45. *Examinatus, & approbatus.* Magister ludi litterarum examinari potest ab Episcopo in ijs dumtaxat, qui spectant ad fidem, doctrinam Christianam, & bonos mores, Aldan. vbi supra num. 17. vbi refert sic fuisse decimum.
46. *Docentes vero ipsam S. Scripturam, &c.* Priuilegijs omnibus de perceptione fructuum prabendarum, & beneficiorum suorum in absentia concessis a iure communi in cap. vlt. de magistr. plene gaudere, & frui docentes S. Scripturam in scholis publicis, & discipulos, qui in illis student, tradunt Rebuff. in praxi iur. de dispensat. de non resident. n. 25. & in tract. de priuileg. schol. priuileg. 29. & 31. Horat. Luc. eodem tract. priuileg. 99. & 100. Fr. Emman. in summ. tom. 1. e. 3. n. 2. & tom. 2. cap. 36. n. 2. & in addit. ad Bullam Cruciate, e. 7. ad 4. conclus. n. 27. Nicol. Garc. p. 3. e. 2. n. 54. Veg. in summ. part. 1. cap. 36. casu 41. Fufes. de visit. lib. 2. cap. 9. n. 10. Petr. Lefnaud. in tract. de priuileg. Doctorum, p. 3. §. 22. Iacob. Beni. in Barbof. Collect. in Concil. Trid.
- tract. de priuileg. iuriconsult. part. 1. priuileg. 15. num. 1. Carol. de Grassis de effectib. clerical. in prelad. n. 106. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 19. in princ. num. 6. & cap. 43. §. 2. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 4. q. 3. & cap. 5. quest. 1. & 8. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 7. proom. n. 180. Aloyf. Ricc. in collect. decif. collect. 446. Monet. de distribut. quotid. part. 2. quest. 10. a princip. Sanctarell. var. resolut. quest. 3. a n. 9. D. Ioan. de Solorzano de iure Indiarum tom. 2. lib. 3. cap. 14. n. 26. Trullench in exposit. Decalogi lib. 1. cap. 8. dub. 12. §. 9. a princ. Ego ipse d. alleg. 56. num. 18. & de Canon. c. 27. num. 46.
47. Idem dicendum de docentibus, vel studentibus ius Canonicum, quia hodie ad Ecclesiam bene regendam non minus prodest ius Canonicum, quam Theologia, vt concludunt Nicol. Garc. d. cap. 2. n. 65. Iacob. Beni. d. tract. de priuileg. iuriconsult. p. 1. priuileg. 15. num. 4. Carol. de Grassis in d. prelad. num. 95. cum seqq. Sanctarell. d. quest. 3. n. 18. Monet. d. cap. 10. num. 4. Ego ipse d. alleg. 56. num. 28. vbi cum eodem Monet. citato loco, num. 21. dico quid tenendum in docentibus, vel studentibus iuri civili, de quo etiam Sanctarell. d. quest. 3. num. 10. Castr. Palao d. §. 9. n. 3. Trullench d. §. 9. num. 4.
48. *Dum publice.* De licentia tamen vniuersitatis, seu claustrum, sine Collegij Doctorum ratione stipendij, seu cathedrae, prout decimum refert Nicol. Garc. d. cap. 2. n. 59. & 60. quem cito d. alleg. 56. num. 27.
49. *In scholis.* Generalibus scilicet, seu celebri vniuersitate, sicut tradunt Lex. Zech. de republ. Eccl. tit. de cleric. numer. 7. vers. 28. Horat. Luc. ad finem tract. de priuileg. schol. nu. 27. Flores de Mena var. lib. 3. q. 24. n. 19. Ego ipse d. alleg. 56. num. 21.
50. Dicitur autem studium generale, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem, vt per Cassan. in catalogo gloria mundi p. 10. consil. 32. Perez. l. 1. tit. 10. lib. 1. ord. Ortiz. in patrocinio pro Casaraugustano gymnasio, p. 1. a num. 13. & part. 3. num. 2. quos refero d. alleg. 56. num. 22.
51. Vnde non sufficere studium quod non sit vniuersitas, quamuis in eo optime legatur, & publice cuiusque audire volenti, dixi d. alleg. 56. n. 22. contra Monet. d. q. 10. n. 17. Sanctarell. d. q. 3. n. 12.
52. Et ideo scholares in Ecclesijs cathedralibus non gaudere eidem priuilegijs, sicut studentes in studijs publicis, & Academijs, referunt decimum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 117. Armend. in addit. ad recopil. legum Nauarrae, lib. 2. tit. 2. l. 2. §. 2. de resident. num. 124.
53. *Docentibus.* Fructus sui canonicatus in absentia percipit Canonicus legendo in vniuersitate Theologiam cum licentia claustrum, etiam si non haberet cathedram, nec salariu, vt refert decimum Nicol. Garc. d. p. 2. e. 5. n. 61. a. a. Student.] Otiosos vero, qui non student, & scholasticas non frequentant, non gaudere priuilegijs scholasticorum, nec absentes causa studij in actus suorum beneficiorum percipere, resoluunt Tnaq. in tract. Cessante causa, part. 1. num. 213. Mascard. de probat. conclus. 1290. n. 9. cum seqq. Fr. Emman. quest. regul. tom. 1. quest. 9. art. 10. Prosp. de Augustino in addit. ad Quarant. in summ. Bullar. vrb. verb. residentia, vers. sumit. Sanctarell. d. quest. 3. num. 16. Ego ipse d. alleg. 56. n. 24.
54. *Priuilegijs omnibus de perceptione fructuum, &c.* Absentem causa studij non percipere quotidianas distributiones, probat text. in cap. licet, de prabend. & hoc idem, cum circa illud Concil. in praesenti nihil inuouerit, decimum referunt Gutierrez. canon. lib. 2. cap. 15. num. 12. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. distributiones quotidianas, §. 2. Sandoual de officio Eccles. part. 6. cap. 27. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proom. num. 78. Quarant. in summ. Bullar. vrb. residentia, vers. quod autem Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 112. Monet. d. cap. 10. num. 23. Stephan. Gratian. discip. forens. cap. 166. num. 17. Vgolin. de offic. Episcopo, c. 19. §. 2. num. 6. Armend. d. loco, nu. 67. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori Eccles. decif. 395 in 1. edit. alius resolut. 386. num. 3. in 2. edit. Ego ipse d. alleg. 56. num. 19.
55. Docentes ius Canonicum in publica vniuersitate, priuilegijs de percipiendis in absentia prabendarum suarum fructibus gaudent, & potiuntur, quamvis prabenda, quas obtinent, sitae sint in cathedra eiusdem ciuitatis, B 2 ii

- in qua publici lectoris munere funguntur, ita sub die 14. Aprilis, 1595. decifum refert Nicol. Garc. in addit. ad d. part. 3. cap. 2. num. 85.
55. Canonico in publica Vniuersitate docenti ius Canonicum non debentur distributiones quotidianæ, si in choro non interfit, quamuis omnes redditus in solis distributionibus quotidianis consistant. ex Sel. d. loco, vbi testatur resolutum in vna Limen. 18. Decembris, 1627.
56. Canonicus absens studiorum causa percipit quidem fructus præbendæ, non autem distributiones quotidianas, quod si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consistant, percipit etiam distributiones, dempta tertia parte; quæ inferuentibus accrescit: nullo autem casu debet ipse Canonicus percipere distributiones Missis, aut defunctorum annuerialis applicatas, ita referunt decifum Ptasec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. sub num. 9. Nicol. Garc. in addit. ad d. part. 3. cap. 2. num. 253. Armendar. d. lib. 2. tit. 23. de residentia Canon. num. 8. Dolozano d. tom. 2. lib. 3. cap. 14. num. 21. Castro Palao d. §. 9. num. 13. in fine. Trullench. d. §. 9. in princ. Ego ipse d. alleg. 56. num. 18. & 19.
57. Habentes quasunque facultates percipiendi fructus beneficiorum suorum in absentia studiorum causa, nec distributiones quotidianas, eo ipso absentia tempore, nec præbendæ suæ tertiam partem in eius generis distributiones Tridentini decreti auctoritate conuersam capere possunt, vt referunt decifum Aloyf. Ricc. d. resolut. 386. num. 3. in fine. Monet. d. cap. 10. num. 24. Ego ipse d. alleg. 56. num. 19. prope fin. Absentia enim studiorum causa etiam obtenta licentia à Sede Apostolica non excusat ab amissione istius tertiæ partis, sicut nec excusat ab amissione distributionum quotidianarum, ita referunt decifum Gonzal. d. §. 7. proxi. num. 179. Armendar. d. loco, num. 123.
58. Quia, quando præbenda est tenuis, & ferè omnes fructus consistunt in distributionibus, tunc absens causa studij lucratur etiam distributiones, dempta tertia parte, vt resolut. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 70. num. 3.
59. Quamuis in docentibus S. Scripturam, vel Theologiam, aut ius Canonicum publice in scholis, & ab Vniuersitate conductis licentiam Episcopi non requiri, referat sibi fuisse responsum Nicol. Garc. d. p. 3. c. 2. num. 559. ad 4. nec ad docendum habeant vllam temporis determinationem, sed fructus percipere possint quamdiu docuerint, secundum Monet. d. g. 10. num. 16. quem refero d. alleg. 56. num. 32. In studentibus verò huiusmodi licentiam desiderari probat text. in cap. tua fraternitatis, de elec.
- ric. non resid. & in cap. cum ex eo, de elect. lib. 6. Ita Pius IV. in sua Constit. incip. Sanctissimus, sub die 24. Nouembris 1564. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 88. Monet. d. g. 10. num. 9. Vnde his si minores sint 30. annis, & velint in publico, celebrique gymnasio Theologia, vel sacris Canonibus studere, tenceri Ordinarium licentiam concedere, referunt decifum Nicol. Garc. d. c. 2. num. 82. & 86. Armendar. d. loco num. 121. Sanctarell. d. g. 3. num. 23. Ego ipse d. alleg. 56. num. 29. Quia tamen licentia illis non suffragatur ultra quinquennium impetrata à die, quo studere cepit, vt referunt decifum Nicol. Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 101. & resolutum Less. de iustitia lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 163. in princ. Sanctarell. d. quest. 3. num. 27. Monet. d. quest. 10. num. 14. Armendar. d. loco num. 99. & 102. Ego ipse d. alleg. 56. num. 31.
60. Parochiales Ecclesias obtinentibus post Concil. Trident. studendi licentia, ac in absentia studiorum causa fructus percipiendi non datur, vt referunt decifum Nicol. Garc. p. 3. cap. 2. num. 84. Ego ipse de officio Parochi, cap. 8. num. 27. quia hodie per Concilium non admittuntur, nisi qui per concursum magis idonei fuerunt iudicati, ex eodem Garc. d. cap. 2. num. 81.
61. Et ideo Parochis non licet causa studiorum à suis parochialibus Ecclesijs post Concil. abesse, nec Episcopis licentias ad id concedere potest, illeque si concessa fuerint, non suffragantur, vt resolutum attestantur Trullench. d. §. 9. num. 3. vers. obtinentibus. Nicol. Garc. in addit. ad d. p. 3. cap. 2. num. 81. vbi etiam ait decifum, parochialis possessionem non posse denegari habenti cathedram in Vniuersitate pro interpretando iure Canonico, quia si non resideat, potest postea puniri.
62. Parochus verò ciuitatis poterit inibi in publica Vniuersitate S. Scripturam legere, ita tamen vt cura animarum per ipsum exercenda nihil detrimenti pauatur, ita referunt resolutum Aldian. citato loco num. 20.
63. Sed quando Parocho ex gratia conceditur per Sedem Apostolicam studendi facultas, vt fructus suos faciat, hæc in fine scripta exiguntur. Primum, vt studeat Theologia, aut iuri Canonico in celebri Vniuersitate, Secundum, vt non sit ætatis triginta annorum, nisi iam studia incepisset, & illa nondum absoluisset. Tertium ad quinquennium tantum à principio studij computandum, adiuncta clausula vt infra annum promoueatur. Quartum, vt interim cura animarum per idoneum vicarium ab ordinario eligendum, assignata illi congrua portione fructuum, exerceatur. Ita Nicol. Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 81.

De Prædicationis munere exequendo, & licentia Superiorum ad id requisita.

CAPVT II.

- 1 Doctores de prædicationis munere agentes.
 - 2 Prædicare est præcipuum Episcoporum munus.
 - 3 Episcopus vel debet per seipsum prædicare, vel sumptibus suis alium conducere.
 - 4 Episcopus cum prædicat omnes silere debent. ibid.
 - 5 Prædicandi munus potest per Episcopum committi clerico, qui non sit in sacris.
 - 6 Prædicatorem deputandi munus pertinet ad Episcopum impeditum aliqua causa, ex delibatis in cap. inter cætera, de offic. ordin.
 - 7 Prædicatoris electio, & deputatio in cathedralibus semper spectat ad Episcopos. Limita vt num. 7.
 - 8 Capitulum in electione prædicatoris in Ecclesia cathedrali nihil potest.
 - 9 Prædicatorem in Ecclesia cathedrali sumptibus proprijs conducere debet Episcopus.
 - 10 Consuetudo immemorialis nominandi, vel presentandi prædicatorem Episcopo pro Ecclesijs inferioribus, non est sublata.
 - 11 Episcopus non potest compellere vniuersitatem ad præstandam solitam elemosynam prædicatori, si ipsum voluerit deputare.
 - 12 Consuetudo seruanda est, qua solent ex publico ciuitatis arario elemosynæ dari.
 - 13 Pensionarius non tenetur contribuere pro mercede concionatoris, vbi est consuetudo quod populus ealem impensam faciat.
 - 14 Curati cogendi sunt ad subeunda per seipsum, & non per substitutos ea munia ad quæ tenentur.
 - 15 Parocho per seipsum concionanti minime licet prætereendere elemosynam.
 - 16 Parochi per seipsum inter Missarum solemnias sermonem habere possunt, etiam quando Episcopus ipse prædicat.
- Pastores prædicandi officium non negligant, qui curare debent, vt diebus Dominicis, & festis sollempnibus, quantum fieri potest, verbum Dei populo prædicetur. ibid.